

Undervisningsministeriet
25. oktober 2010

Sagsnr.: 162.12H.121

Notat om høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion (Forhøjelse og ændring af bonus, forlængelse og ændring af ordningen om præmie og løntilskud til praktikvirksomheder og begrænsning af præmie og bonus for tredjelandes statsborgere m.v.) (L 36)

I. Indledning

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion (Forhøjelse og ændring af bonus, forlængelse og ændring af ordningen om præmie og løntilskud til praktikvirksomheder og begrænsning af præmie og bonus for tredjelandes statsborgere m.v.) (L 36) blev den 14. oktober 2010 - efter fremsættelsen i Folketinget - sendt i høring hos 36 foreninger, organisationer m.fl. med svarfrist den 20. oktober 2010 kl. 12. Lovforslaget blev endvidere sendt i høring ved de af forslaget berørte ministerier og har derudover været offentliggjort på Høringsportalen.

15 foreninger, organisationer m.fl. har afgivet høringssvar.

Nedenfor følger resumé af høringssvarene efterfulgt af ministeriets bemærkninger til høringssvarene og vurderinger i forhold til eventuelle ændringer af lovforslaget.

Høringssvarene er grupperet inden for følgende overordnede temaer:

- 1) Forlængelse af præmie
- 2) Forhøjelse af bonus
- 3) Valgfrihed i forhold til valg af nuværende eller foreslået bonus
- 4) Frist for påbegyndelse af uddannelses- og praktikaftalen
- 5) Frist for indgivelse af ansøgning om udbetaling af præmie og bonus
- 6) Begrænsning af præmie og bonus for uddannelsesaftaler med tredjelandes statsborgere
- 7) Forhøjelse af arbejdsgiverbidrag
- 8) Ændring af underskudsdekning i AER
- 9) Ændring vedrørende uforskyldte elever
- 10) Ikrafttræden

II. Bemærkninger til lovforslaget

1. Forlængelse af præmie (§ 1, nr. 3 og § 2, nr. 1)

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) angiver, at man ikke kan tilslutte sig en forlængelse af præmieordningen i 2011. DA angiver, at forlængelsen ikke står i rimeligt forhold til de udgifter, som kommer til at belaste virksomhederne. DA anfører videre, at præmieringsordningen alene har begrænset effekt på virksomhedernes indgåelse af uddannelsesaftaler. DA ønsker endvidere ordningen klart afgrænset til 2011.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening angiver, at det er uhensigtsmæssigt at forlænge præmieordningen, inden der er foretaget en evaluering af effekten af den nuværende ordning.

SOSU-Lederforeningen og B SOSU anfører i et fælles høringssvar, at man er positiv overfor forlængelsen af præmieordningen.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

Formålet med præmierings-, løntilskuds- og bonusordningen er at sikre, at flest mulige elever kan få en uddannelsesaftale eller praktikaftale og derved påbegynde og gennemføre en erhvervsuddannelse eller erhvervsgrunduddannelse. Dette giver ikke kun eleverne de bedste fremtidsmuligheder. Det gavner det danske samfund som helhed.

Når det er foreslået, at præmie- og bonusordningen også skal gælde for korte aftaler og delaftaler, er det for at skabe flest mulige praktikpladser.

Mindre og meget specialiserede virksomheder får ved korte aftaler og delaftaler også mulighed for at uddanne elever. Det er noget, som de ellers ikke kunne, da de muligvis ikke kan leve op til de krav, der gælder for at kunne uddanne en elev til en hel uddannelse. Arbejdsgiverne får ved korte aftaler og delaftaler mulighed for at ansætte en anden elev i den periode, deres nuværende elev er i skole. På den måde står arbejdsgiveren ikke uden en elev, og en ny elev får mulighed for at påbegynde en erhvervsuddannelse.

Den positive udvikling på praktikpladsområdet indikerer, at indsatsen for at skaffe ekstra praktikpladser virker efter hensigten. Indsatsen skal skabe flere uddannelsesmuligheder for de unge og skal sikre, at den fremtidige efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft kan imødekommes.

Den samlede indsats på praktikpladsområdet skal desuden evalueres, når der foreligger resultater for første halvår 2011, hvor effekten af initiativerne kan vurderes.

2. Forhøjelse af bonus (§ 1, nr. 7)

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) angiver, at man ikke kan tilslutte sig en forlængelse og forhøjelse af bonusordningen i 2011. DA angiver, at forlængelsen og forhøjelsen ikke står i rimeligt forhold til de udgifter, som kommer til at belaste virksomhederne. DA anfører videre, at præmieringsordningen alene har begrænset effekt på virksomhedernes indgåelse af uddannelsesaftaler. DA ønsker endvidere ordningen klart afgrænset til 2011. DA foreslår derfor, som alternativ til en begrænsning af præmieringsordningen, at de korte uddannelsesaftaler og delaftaler ikke udløser bonus efter prøvetidens udløb, så de lange uddannelsesaftaler giver en samlet større præmie. Endelig angiver DA, at forslaget stiller praktikvirksomheder inden for kortere uddannelser med praktikforløb på 1½ år ringere end andre uddannelser, da sådanne praktikforløb kan betyde, at praktikvirksomheden vil opnå en lavere præmie end i den eksisterende ordning.

Danske Regioner angiver, at det er urimeligt, at social- og sundhedsassistentuddannelsen ikke kan få den fulde, forhøjede bonus, da de udgør størstedelen af regionernes uddannelsesaftaler. Danske Regioner anmoder derfor om, at fjerde rate fremrykkes, så regionerne også kan få fjerde rate udbetalt for SOSU-assistentelever. Danske Regioner angiver desuden, at det vil være vanskeligt for regionerne at etablere flere praktikpladser ud over det nuværende aftalte niveau for 2010.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening angiver, at det er uhensigtsmæssigt at forhøje bonus, inden der er foretaget en evaluering af effekten af den nuværende ordning.

Kommunernes Landsforening (KL) finder det hensigtsmæssigt at justere bonusordningen for at undgå, at virksomhederne vælger flere korte uddannelsesaftaler mod færre lange aftaler.

KL anfører dog, at den foreslåede ordning vil medføre en generel forringelse af de økonomiske vilkår for kommunerne for at oprette praktikpladser. KL anfører således, at trin 1 og 2 i social- og sundhedsuddannelserne som hovedregel kun vil kunne udløse henholdsvis første og anden præmie-rate og første til og med tredje rate af bonus. Tilsvarende vil hjælperuddannelsen typisk kun udløse to eller tre af de fire rater af bonus afhængig af tilrettelæggelsen, mens social- og sundhedsassistent-uddannelsen alene vil kunne udløse tre rater. KL foreslår, at de fire bonusrater udbetales efter 6, 9, 12 og 18 måneder fra uddannelsens start, uanset om der indledes med et praktik- eller skoleforløb.

Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA) finder det uklart, hvorvidt den nye bonus tager hensyn til delpraktikaftaler. SALA opfordrer til, at det gøres klart, hvorvidt delaftaler uden fornyet prøvetid, har ret til bonus baseret på det antal måneder, som eleven har været i uddannelsesforløb på det pågældende tidspunkt, dvs. fjerde bonusrate. SALA anfører samtidig, at man foretrækker at både tredje og fjerde bonusrate falder i den anden delpraktikperiode.

SOSU-Lederforeningen og B SOSU anfører i et fælles hørings svar, at man er positiv overfor forhøjelsen af bonusordningen. Foreningerne anfører endvidere, at de er enige i lovforslagets tilskyndelse til indgåelse af længere uddannelsesaftaler for at undgå risikoen for, at en virksomhed indgår flere korte aftaler med elever frem for færre lange aftaler.

Uddannelsesforbundet finder det særdeles positivt, at lovforslaget særligt har til hensigt at fremme indgåelsen af længere uddannelsesaftaler.

Arbejdsgivernes Elevrefusion bemærker, at der fortsat vil være et økonomisk incitament til at indgå korte uddannelsesaftaler, da selv en aftale på 12 måneder vil give arbejdsgiver et større tilskud end efter de gældende bestemmelser.

Undervisningsministeriets bemærkninger
Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

I deres hørings svar henviser DA, Danske Regioner og KL til, at ændringen i udbetalingstidspunkter af bonus medfører, at den nye ordning for visse uddannelser er ringere end den gældende ordning.

Det er korrekt, at den foreslåede ordning afhængig af uddannelsens tilrettelæggelse kan medføre, at bonussen bliver lavere for visse uddannelser i 2011 i forhold til ordningen i 2010.

Bonussen for social- og sundhedsassistentuddannelsen og uddannelsen til pædagogisk assistent vil dog blive højere. Selvom social- og sundhedsassistentuddannelsen typisk ikke vil udløse den fjerde bonusrate, vil sådanne aftaler udløse en højere bonus i forhold til den nuværende ordning. Således

vil sådanne aftaler typisk udløse præmie i prøvetiden og de første 3 bonusrater, hvormed arbejdsgiverne i alt vil modtage 57.000 kr. pr. aftale mod 50.000 kr. med den nuværende ordning.

Til KLs bemærkning om, at eleverne i social- og sundhedsassistentuddannelsen skal i praktik i såvel kommune, som i region, bemærkes, at uddannelsens indhold bestemmes af det faglige udvalg, hvor såvel KL, som Danske Regioner er repræsenteret. Endvidere kan kommunerne og regionerne indgå kombinationsaftaler om uddannelsen til social- og sundhedsassistent, hvorved den enkelte aftale kan udløse den fulde præmie og bonus.

Med hensyn til hovedforløbet på social- og sundhedshjælperuddannelsen kan det startes med en praktikperiode, og det er op til arbejdsgiverne i samarbejde med skolerne at planlægge elevernes uddannelsesforløb.

Kommuner og regioner har endvidere mulighed for at opnå den fulde bonus på andre uddannelser, fx inden for kontor med specialer.

Ministeriet kan således ikke anbefale, at man imødekommer ønsket om at ændre på tidspunktet for udbetaling af fjerde rate.

Til Danske Regioners bemærkning om, at det kan være vanskeligt at tilvejebringe yderligere praktikpladser i 2011 i forhold til 2010, bemærkes, at dette spørgsmål bør rejses i forbindelse med de kommende drøftelser mellem regeringen, Danske Regioner og Kommunernes Landsforening om flere praktikpladser i kommuner og regioner.

Med hensyn til SALA's høringssvar skal ministeriet bemærke, at uddannelsesaftaler kan overdrages mellem forskellige arbejdsgivere. Dette sker normalt ved, at eleven opholder sig et år i hver af virksomhederne. Der er således intet der til hinder for, at virksomhederne aftaler fordelingen af præmieringen imellem sig, samt at præmieringen ved de tidligere ordninger bliver udbetalt til den første virksomhed.

For så vidt angår AER's kommentarer skal ministeriet bemærke, at den foreslåede ordning i højere grad end den gældende dog tilgodeser længere aftaler.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne ovenfor til punkt 1 Forlængelse af præmie.

3. Valgfrihed i forhold til valg af nuværende eller foreslået bonus (§ 3, stk. 2-4)
Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER) foreslår, at det bliver muligt at indsætte en frist for indgivelse af ansøgning til AER om anvendelsen af de gældende bonusregler.

Undervisningsministeriets bemærkninger
Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

Ministeriet finder, at der ikke vil være behov for en frist som foreslået af AER, da der i forvejen er frist for, hvornår arbejdsgivere skal have søgt om bonus. Arbejdsgiverne må i den forbindelse tage stilling til, hvilken ordning de ønsker at benytte.

4. Frist for påbegyndelse af uddannelses- og praktikaftalen (§ 1, nr. 2, 5, 7 og § 2, nr. 2) Dansk Arbejdsgiverforening (DA) foreslår, at fristen på de 3 måneder forlænges med den tid, der omfatter skoledelen af grundforløbet, således at skoleophold i grundforløbet, dog maksimalt 6 måneder, ikke indgår i beregningen af fristen for påbegyndelse af uddannelsesaftalen..

Danske Regioner mener, at kravet, om at uddannelsesaftaler skal være påbegyndt senest 3 måneder efter aftalens indgåelse, strider mod vilkårene i aftalen om flere praktikpladser i regioner og kommuner i 2010.

Undervisningsministeriets bemærkninger
Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

I forhold til tre måneders fristen bemærkes, at denne går på den tid, der maksimalt må gå fra det tidspunkt, hvor elev og arbejdsgiver har underskrevet uddannelsesaftalen, frem til det tidspunkt, hvor eleven starter i skole eller praktik med løn.

Inden for erhvervsuddannelsessystemet er der 108 uddannelser og der findes ikke en fast praksis for, hvornår uddannelsesaftalerne bliver indgået.

Med dette krav om tre måneder, hvilket i de fleste andre ansættelsessituationer er en ret lang periode, vil det være slået fast, at præmie og bonus bliver givet til arbejdsgivere, der indgår uddannelsesaftale nu. Og ikke til de arbejdsgivere, som måtte indgå en aftale ud i fremtiden, som måske ikke bliver til noget, når det kommer til stykket. Uden en sådan regel ville skolerne risikere at blive overbebyrdet med uddannelsesaftaler for elever, der først skal starte langt ude i fremtiden. Dette ville medføre et stort administrativt pres på skolerne og et ikke uvæsentligt, men uforudsigeligt, ekstra træk på AER's midler.

Til Danske Regioners bemærkning om, at betingelsen om, at uddannelsesaftaler skal være påbegyndt senest 3 måneder efter indgåelsen, er i strid med aftalen om flere praktikpladser i kommuner og regioner (af 27. november 2009), bemærkes, at dette efter ministeriets opfattelse ikke er korrekt, eftersom antallet af ekstra praktikpladser i henhold til denne aftale opgøres separat. Eventuelle uddannelsesaftaler indenfor erhvervsuddannelserne (eksklusiv SOSU), der indgås af regionerne i perioden 15. november 2010 til 31. december 2010, men som påbegyndes senere end 3 måneder efter uddannelsesaftalens indgåelse, vil således kunne indgå i opgørelsen af de ekstra pladser i henhold til aftalen af 27. november 2009, selvom der ikke kan udbetales præmie og bonus til sådanne aftaler. Spørgsmålet bør i øvrigt i givet fald rejses i forbindelse med de kommende drøftelser om ekstra praktikpladser i regioner og kommuner i 2011.

5. Frist for indgivelse af ansøgning om udbetaling af præmie og bonus (§ 1, nr. 4 og 8) Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA) anfører, at bestemmelsen om, at arbejdsgiveren skal indgive ansøgning om præmie og bonus senest et år efter, at vedkommende har opnået ret til ydelsen, ikke er ny. Det anføres dog, at der efter lovforslaget kan være 21 måneder fra arbejdsgiveren opnår ret til præmie til der opnås ret til fjerde rate af bonus. SALA ønsker derfor

præciseret om arbejdsgiveren kan nøjes med én ansøgning om præmie og bonus, såfremt denne blot indgives senest et år efter, at ret til den fjerde rate af bonus er opnået.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer, da en arbejdsgivers ansøgninger til AER om præmie eller bonus indgives digitalt med meget få klik.

6. Begrænsning af præmie og bonus for uddannelsesaftaler med tredjelandes statsborgere (§ 1, nr. 9)

Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER) bemærker, at begrænsningen kræver, at AER får adgang til eksterne registre med disse oplysninger.

Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA) ønsker præciseret, hvorvidt afskæringen af præmie og bonus for uddannelsesaftaler indgået med statsborgere fra tredjelande, som ikke udløser statstilskud til uddannelsesinstitutionen, finder anvendelse på lønrefusion og befordringsgodtgørelse fra AER.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer af lovforslaget

Det vil i implementeringen blive sikret, at AER kan få de oplysninger, der er nødvendige for at overholde den foreslåede begrænsning.

Med den foreslåede nye bestemmelse i § 17 a i AER-loven er det alene ret til præmie og bonus, som afskæres for uddannelsesaftaler indgået med visse udenlandske statsborgere. Der vil således efter forslaget være parallelitet mellem præmie og bonus, og hvorvidt eleven udløser statstilskud til uddannelsesinstitutionen.

7. Forhøjelse af arbejdsgiverbidrag (§ 1, nr. 10)

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) angiver, at man ikke kan tilslutte sig en forlængelse af præmieordningen i 2011. DA angiver, at forlængelsen ikke står i rimeligt forhold til de udgifter, som kommer til at belaste virksomhederne. DA anfører videre, at præmieringsordningen alene har begrænset effekt på virksomhedernes indgåelse af uddannelsesaftaler.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening angiver, at man er betænkelig ved en forlængelse af præmie og forhøjelse af bonus, og at det finansieres gennem en forhøjelse af arbejdsgiverbidraget. Dermed kommer alle arbejdsgivere til at betale, mens alene virksomheder, som har mulighed og behov for at ansætte nye elever, får glæde af ydelserne.

Foreningen anfører videre, at forslaget styrker erhvervsuddannelsesområdet på bekostning af de videregående uddannelser.

Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA) er overordentlig betænkelig ved forhøjelsen af arbejdsgiverbidraget. SALA ønsker stigningen modregnet ved udmøntningen af budgetreguleringskonto 35.11.16 i forslaget til finanslov for 2011.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

Den foreslåede forhøjelse af arbejdsgiverbidraget er nødvendig for finansieringen af den foreslåede bonusordning. Indsatsen skal skabe flere uddannelsesmuligheder for de unge og skal sikre, at den fremtidige efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft kan imødekommes.

Til SALA's bemærkning om betænkelighed ved forhøjelsen af arbejdsgiverbidraget og ønske om, at stigningen modregnes ved udmøntningen af budgetreguleringskonto 35.11.16 i forslaget til finanslov for 2011, skal ministeriet bemærke, at dette ikke forventes at blive taget op ved udmøntningen af budgetreguleringen.

8. Ændring af underskudsdekning i AER (§ 1, nr. 11 og 12)

Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER) bemærker, at ændringen kan være vanskelig at håndtere for AER, såfremt AER ikke vil være i stand til at optage lån i et privat pengeinstitut til dækning af den negative egenkapital. AER foreslår derfor, at reglen om, at Undervisningsministeriet midlertidigt dækker et eventuelt underskud i AER bevares.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

Det er ministeriets vurdering, at der ikke er grundlag for at antage, at AER vil have vanskeligt ved at låne penge i pengeinstitutter til en dækning af midlertidigt underskud.

9. Ændring vedrørende uforskyldte elever

Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER) foreslår en tilpasning af reglerne om elever, der uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale, til de nye bestemmelser om bonus. AER finder, at der skal tages stilling til, om reglerne om løntilskud til virksomheder, der indgår uddannelsesaftale med elever, der uforskyldt mister en uddannelsesaftale, skal ændres i konsekvens af ændringen af bonusordningen, da retten til tilskud efter de gældende bestemmelser indtræder efter den periode, i hvilken arbejdsgiveren er berettiget til at oppebære præmie og bonus, hvilket tidspunkt efter lovforslaget først vil indtræde ca. to år efter uddannelsens påbegyndelse mod syv måneder efter de gældende bestemmelser.

Undervisningsministeriets bemærkninger

Forslaget anbefales imødekommet.

Følgende fremgår således af regeringsudspillet: Flere praktikpladser i 2011:

”Regeringen foreslår at forlænge den midlertidige ordning til 31. december 2011, hvorved elever, der uforskyldt mister deres uddannelsesaftale, fx pga. virksomhedskonkurs, gennem løntilskud og optagelse i uddannelsens skoledele uden uddannelsesaftale, får bedre muligheder for at færdiggøre en erhvervsuddannelse med mindst mulig tab af uddannelsestid. Ordningen tilpasses den ændrede udbetaling af præmie- og bonus, så virksomhederne fortsat ikke kan modtage tilskud fra de to ordninger samtidigt.”

Ministeriet agter endvidere at ændre bekendtgørelse nr. 13 af 8. januar 2010 om tilskud til arbejdsgivere, der indgår en uddannelsesaftale med en elev, der uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale. Ændringen vil indebære, at løntilskuddet udbetales fra tidspunktet, hvor arbejdsgiveren er blevet berettiget til anden bonusrate. Undervisningsministeriet bemærker i den forbindelse, at reglerne om løntilskud planlægges tilpasset den ændrede bonusordning i forbindelse med en påtænkt videreførelse af tilskudsordningen.

10. Ikrafttræden

Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER) angiver, at reglen om, at der kan udbetales bonus efter de nye bestemmelser for uddannelsesaftaler indgået fra og med 5. november 2009, hvis prøvetiden ikke er udløbet den 15. november 2010, kombineret med reglen om valgfrihed, kan give anledning til administrative udfordringer. AER mener derfor, at et klart snit i forhold til ikrafttrædelsesdatoen vil være mere hensigtsmæssigt at administrere.

Ministeriets bemærkninger

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

Den gældende præmie- og bonusordning gælder for hele 2010. Et mere klart snit i ikrafttrædelsesdatoen vil kræve, at den nye ordning først træder i kraft i 2011. Dette anses ikke for hensigtsmæssigt, da det vil skabe en risiko for, at der indgås færre uddannelsesaftaler i slutningen af 2010, hvilket vil være i strid med hensigten bag præmie- og bonusordningen.